

T. XXVIII (2025) Z. 2 (78)
ISSN 1509-1074
10.24425/ rhpp.2025.155024

ROCZNIK
HISTORII PRASY POLSKIEJ

Interpellations concerning
the press in the Legislative
Sejm (1919–1922): Definition,
statistics, authors, addressees,
typology, functions

**Prasowe interpelacje
poselskie w Sejmie Usta-
wodawczym (1919–1922):
definicja, charakterystyka
ilościowa, twórcy, adresat,
typologia, funkcje**

Instytut Nauk o Informacji
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej
w Krakowie
ul. Podchorążych 2
PL 30-084 Kraków
e-mail: grazyna.wrona@uken.krakow.pl
<https://orcid.org/0000-0003-0004-2457>

**Grażyna
WRONA**

KEY WORDS:

Parliamentary interpellations, the press and politics,
governmental and judicial oversight, parliamentary
control, professional qualities of MPs, Polish Legisla-
tive Sejm, 1919–1922

SŁOWA KLUCZOWE:

prasa, dziennikarze, posłowie, interpelacje poselskie,
Sejm Ustawodawczy, nadzór nad prasą, cenzura,
konfiskaty, 1919–1939

Streszczenie

Interpelacje poselskie jako narzędzia kontroli parlamentarnej stanowią cenne źródło w analizie procesów politycznych i społecznych, a także w kształtowaniu wizerunku określonej grupy posłów, zarówno na forum sejmowym, jak i wśród wyborców. Dla historyka prasy szczególne znaczenie mają prasowe interpelacje poselskie, które dokumentują relacje między polityką a prasą, ukazują mechanizmy nadzoru nad periodykami oraz strategie obronne redakcji wobec restrykcji w rozpowszechnianiu treści. Autorka definiuje je jako dokumenty dotyczące formalnych i treściowych aspektów funkcjonowania prasy, powstałe w reakcji na konkretne przypadki cenzury, konfiskat czy represji wobec dziennikarzy, prezentowane na forum sejmowym. Badania nad tym zjawiskiem wymagały zastosowania przede wszystkim analizy ilościowej i jakościowej, które pozwoliły wskazać zarówno prawne oraz regulaminowe podstawy interpelacji, jak i ich zawartość, sposób argumentacji, a także oczekiwane rezultaty. W artykule poddano analizie formalnej 73 prasowe interpelacje poselskie, uwzględniając ich charakterystykę ilościową, prezentując twórców, adresatów, strukturę, typologię oraz pełnione funkcje. W badaniach zastosowano również analizę jakościową, umożliwiającą szczegółowe opracowanie ich problematyki, a także wykorzystywanych przez posłów strategii językowych, zarówno w sposobie argumentowania przy uzasadnianiu konieczności wnoszenia interpelacji, jak i oczekiwanych rezultatów. Metoda historyczno-prawna została wykorzystana w ograniczonym zakresie, głównie do wskazania podstaw prawnych i regulacji parlamentarnych dotyczących procedury ich składania i rozpatrywania. Badania te wpisują się w kontekst funkcjonowania ludzi prasy oraz problematyki prasowej w Sejmie Ustawodawczym (1919–1922), którym autorka od kilku lat jest zainteresowana.

Summary

Interpellations submitted by members of parliament are an important source for researchers analyzing political and social processes or studying the mechanism of image making by politicians or political parties in the parliamentary forum or the public sphere at large. The media historian would undoubtedly be most interested in those interpellations that throw light on the relations between politics and the media, the functioning of oversight mechanisms with regard to journalism and the defence strategies adopted by the press under governmental or judicial pressure. The article seeks to distinguish this kind of interpellations from the rest by defining them as documents – produced in response to concrete infringements of press freedom — that address the problem of media functioning in all its aspects, formal and non-formal. In the case of the 1919 Legislative Sejm, tools of quantitative and qualitative analysis have been applied to map the content, type of argument, the expected outcomes, as well as the legal and procedural ramifications of the seventy-three interpellations assigned to the press documentary class. Furthermore, each interpellation has been given its own tag with information about its structure and type, its author and addressee, together with their rank and function. The qualitative method was also used to characterize the content of the parliamentary questions and assess their authors' argumentative and rhetorical skills at the point of moving of the motion and in the run-up for the final vote. The history of law approach has been used only to a limited extent, namely to specify the legal grounds and parliamentary regulations concerning the tabling and handling of interpellations. The functioning of the press community and the press as a subject of the 1919 Legislative Sejm are two research areas in which the author of this article has been interested for the last few years.

Mimo że problematyka interpelacji poselskich, jako narzędzia kontroli parlamentarnej nad władzą wykonawczą w historycznej perspektywie, podejmowana była przez niektórych badaczy, liczba prac poświęconych temu zagadnieniu pozostaje stosunkowo niewielka¹. Pojawia się zazwyczaj jako wątek w rozważaniach z zakresu nauki prawa konstytucyjnego lub na marginesie pokrewnych analiz poświęconych np. prawu administracyjnemu. Nie zmienia to jednak faktu, że interpelacje stanowią interesujący obiekt badawczy oraz cenne źródło w analizie procesów politycznych i społecznych w różnych zakresach geograficznych oraz historycznych. Pozwalają bowiem spojrzeć na ówczesne problemy społeczne, gospodarcze i polityczne z różnych perspektyw, rekonstruować strategie argumentacyjne parlamentarzystów w reakcji na nie, poznawać cele oraz motywacje ich zespołowego działania. Przecież interpelacja poselska była efektem wspólnych decyzji, wymagających również kompromisowych posunięć lub dyplomatycznych wśród parlamentarzystów zabiegów.

Wróćmy jednak do podstawowych funkcji interpelacji poselskich, powołując się na opinię badaczy i znawców problematyki. Michał Pietrzak w monografii *Rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926* uznał interpelacje poselskie za najczęściej wykorzystywaną formę kontroli parlamentarnej nad działalnością rządu i administracji państwowej, głównie ze względu na ich niewielkie wymagania proceduralne². Zgłoszenie interpelacji, jego zdaniem, nie wymagało od posłów dogłębnej analizy sprawy ani szczegółowej wiedzy, ale jedynie podania podstawowych informacji o danym zdarzeniu oraz uzyskania wymaganej liczby podpisów, które niekiedy gromadzono na zasadzie wzajemnych zobowiązań między klubami. Zdecydowana większość interpelacji odnosiła się do spraw drugorzędnych i mało istotnych, co wskazywało na ich instrumentalne wykorzystywanie w praktyce parlamentarnej. W opinii M. Pietrzaka celem tej formy wystąpień pozostawało przede wszystkim zdobycie poparcia wyborców oraz wykazanie się aktywnością polityczną wobec elektoratu³.

¹ J. Ciągwa, *Interpelacje poselskie w Sejmie Śląskim 1922–1939. Regulacja prawna i praktyka*, Katowice 2016; M. Kupis, *Ewolucja instytucji interpelacji poselskiej w polskim parlamentarystwie*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2012, nr 1, s. 93–125.

² M. Pietrzak, *Rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926*, Warszawa 1969, s. 216.

³ Tamże.

Z kolei Józef Ciągwa, analizując interpelacje z okresu funkcjonowania Sejmu Śląskiego, bardziej przychylnie odniósł się do tego rodzaju sejmowych dokumentów. Autor tego obszernego dzieła stwierdził bowiem: „Prawo interpelacji stanowiło i stanowi w nowoczesnym państwie jedno z istotnych uprawnień posła lub grupy posłów, które wraz z ich innymi prawami i obowiązkami określają ich status prawny jako reprezentantów narodu”⁴.

Magdalena Kupis w artykule *Ewolucja instytucji interpelacji poselskiej w polskim parlamentarystyce* wskazała przede wszystkim na ich uprawnienia kontrolne wobec rządu, choć zaznacza, że w zapisie Konstytucji z 1921 r., a więc „w swoim pierwszym kształcie” prawo interpelacji „nie stanowiło indywidualnego prawa poselskiego, mogło zaś być wykonywane przez grupę posłów interpelantów”⁵. Badaczka stwierdziła dalej, że pytania skierowane w pewnych kwestiach do rządu jego przedstawiciele nie zawsze kierowali pod dyskusję i głosowanie. Oznaczało to, że zainicjowanie debaty i podjęcie uchwały nie było obligatoryjną konsekwencją wniesienia interpelacji. Adresat interpelacji miał obowiązek udzielenia odpowiedzi w formie ustnej lub pisemnej w terminie do sześciu tygodni lub, w przypadku braku odpowiedzi, przedstawienia umotywowanego uzasadnienia. Na wniosek interpelantów odpowiedź musiała zostać zakomunikowana Sejmowi, co pozwalało na otwarcie ogólnej dyskusji. Możliwość udzielenia odpowiedzi na piśmie usprawniała kontrolę parlamentarną nad rządem, ograniczając konieczność rozpatrywania drobnych, lokalnych spraw przez Sejm w pełnym składzie. Jak się okazało, takie jednak kwestie dominowały w całościowym zbiorze interpelacji poselskich⁶. Tym samym M. Kupis potwierdziła opinię M. Pietrzaka.

Wartość tych dokumentów dostrzegł również historyk prasy, przede wszystkim ze względu na możliwość poszerzenia wiedzy w zakresie dziejów poszczególnych periodyków w ważnych czy przełomowych okresach życia narodu, a co istotne — miejsca i roli prasy oraz jej twórców w komunikacji politycznej. Zaszła zatem konieczność odpowiedzi na pytanie, czy interesujące badaczkę tej specjalności interpelacje stanowiły odrębny podzbiór, który należało formalnie wydzielić i zdefiniować. Podążając tym tropem, autorka tekstu, na podstawie wyznaczonych kryteriów stworzyła grupę obiektów badawczych pod wspólną nazwą „prasowe interpelacje poselskie”. Uznała bowiem, że ich użyteczność jako źródła na polu badań historycznoprasowych polega przede wszystkim na dokumentowaniu relacji między polityką a prasą, a także wskazaniu jej usytuowania w określonym otoczeniu politycznym i prawnym. Przyjęte ponadto zostało założenie, że analiza interpelacji prasowych pozwoli również określić kompetencje różnych instytucji w strukturze nadzoru nad prasą i — co istotne — poznać zabiegi w strategiach obronnych sto-

⁴ J. Ciągwa, *Interpelacje poselskie w Sejmie Śląskim...*, s.11.

⁵ M. Kupis, *Ewolucja instytucji interpelacji poselskiej...*, s. 97.

⁶ Tamże, s. 97–98.

sowanych przez redakcje czasopism szczególnie w próbach niwelowania ograniczeń w rozpowszechnianiu danego tytułu.

Dalszy etap badań wymagał bardziej precyzyjnego ich zdefiniowania, a następnie wskazania twórców, adresata, omówienia struktury komunikatu, pełnionych funkcji oraz przeprowadzenia klasyfikacji. Analiza w ujęciu prasoznawczym implikowała więc konieczność przyjęcia określonych strategii badawczych, pozwalających na wieloaspektową interpretację tego zjawiska zgodnie z przyjętą metodologią badań.

Rozpocznijmy zatem prezentację obiektów badawczych od próby ich zdefiniowania. Przez pojęcie „prasowe interpelacje poselskie” należy rozumieć dokumenty sejmowe, których treść odnosiła się zarówno do formalnych, jak i treściowych aspektów funkcjonowania prasy, a więc sytuacji prawnej prasy, cenzury i konfiskat, ograniczeń w jej rozpowszechnianiu, relacji władza — prasa, dystrybucji informacji, z naciskiem na fakt, że impulsem ich powstania były konkretne, znane nadawcy zdarzenia, traktowane jako niezgodne z obowiązującymi prawnymi regulacjami lub dotyczące nadużyć władzy, np. wobec dziennikarzy czy autorów tekstów. Celem interpelacji było więc zwrócenie przede wszystkim uwagi na różne formy represji władzy wobec prasy, najczęściej opozycyjnej, niezgodnych z zasadami gwarancji konstytucyjnych wolności, rejestrowanie nadużyć w stosunku do dziennikarzy i redaktorów poprzez utrudnianie im dostępu do informacji i ograniczeń w jej rozpowszechnianiu lub na inne zagadnienia dotyczące funkcjonowania prasy w ówczesnym systemie politycznym oraz prawnym. I jeszcze wymóg formalny — podpisane przez co najmniej 15 posłów. Oczywiście, zaprezentowany zakres treściowy prasowych interpelacji poselskich nie jest przypadkowy, wynikał bowiem ze wstępnej analizy wytypowanego materiału badawczego, który w trakcie kolejnych etapów poszukiwań ulegał doprecyzowaniu oraz rozszerzeniu.

Prasoznawcza perspektywa pozwala spojrzeć na te dokumenty jako na źródło danych odnośnie do warunków rozwoju prasy na ziemiach polskich w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości, w tym rozwinąć kwestie dotyczące cenzury i innych ograniczeń w publikacji treści, polityki władz wobec prasy opozycyjnej, naruszeń wolności słowa, a także roli prasy w kształtowaniu opinii publicznej. Ważny, a zarazem bardzo interesujący wątek dotyczy zagadnienia immunizowania tekstów prasowych w formie interpelacji poselskich (wątek ten zostanie rozwinięty w drugiej części publikacji, poświęconej analizie treściowej i stosowanym przez autorów zabiegom językowym). Przywołane kwestie wpisują się zatem w założenia i cele badawcze niniejszego artykułu. Autorka nie w pełni zgadza się z opinią wyrażoną przez M. Pietrzaka na temat marginalizacji prezentowanych w interpelacjach problemów. Rzecz jasna, zaczynem do powstania interpelacji było konkretne zdarzenie, mające miejsce w różnych miastach i miasteczkach ziem polskich, począwszy od stolicy, kończąc na prowincjonalnych ośrodkach. To, co je łączyło i nadawało im charakter jako *uniwersum*, to z jednej strony sytuacja prasy wydawanej na ziemiach polskich tuż po odzyskaniu niepodległości, z drugiej zaś jej rola i znaczenie w ko-

munikacji politycznej kształtowanej w wolnym kraju. Z przeprowadzonych już badań wynika, że w większości autorami interpelacji okazywali się ludzie związani z prasą, a więc dziennikarze, redaktorzy, współpracownicy, wydawcy. Wniesienie na forum Sejmu interpelacji dotyczącej prasy, na różnych obszarach jej funkcjonowania, dowodziło słabego rozpoznania problemu lub jego niskiej ważności⁷.

Wydaje się, że zastosowanie w badaniach metody analizy ilościowej, niewątpliwie najbardziej użytecznej, pozwalającej określić wielkość zbioru interpelacji zarówno pod względem politycznej reprezentacji twórców, jak i indywidualnej, autorskiej dominacji określonych tematów, a także metody jakościowej, umożliwiającej przeprowadzenie szerszej analizy tych ostatnich, zarówno pod kątem problemowym, jak i sposobów argumentacji oraz oczekiwanych rezultatów — było słuszne i uzasadnione. Metoda historyczno-prawna, wykorzystana w bardzo wąskim zakresie, ograniczona została do wskazania podstaw prawnych interpelacji oraz regulacji parlamentarnych. Z uwagi na podjęcie przez autorkę — jak już wspomniano — szerszej zakrojonych badań w kontekście funkcjonowania ludzi prasy oraz problematyki prasowej w Sejmie Ustawodawczym (1919–1922) — również ten wątek stanie się przedmiotem analizy. Przejdźmy zatem do konkretnych już ustaleń.

W okresie poprzedzającym uchwalenie Konstytucji marcowej z 1921 r. procedury składania i rozpatrywania interpelacji (złożenie, tryb przekazywania, odpowiedź rządowa, dyskusja nad odpowiedzią) określał *Tymczasowy regulamin obrad Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej*⁸, w którym pojawiła się wskazówka o konieczności podpisania interpelacji co najmniej przez 15 posłów, a także dane o procedurze przesyłania jej prezydentowi rady ministrów i czasie oczekiwania na odpowiedź. Kończyła ją informacja, że dyskusja nad interpelacją ma miejsce jedynie w wypadkach uznania przez Sejm takiej konieczności. Niezmieniona wersja tego zapisu pojawiła się w *Tymczasowym regulaminie obrad Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałami Sejmu z dn. 24.III.1920 do art. 43, z dn. 21.I.1921 do art. 56, 57 i 61, oraz z dn. 1 marca 1921 r. do art. 65*⁹.

W okresie funkcjonowania Sejmu Ustawodawczego posłowie złożyli łącznie 3697 interpelacji, z czego około 2 proc. (73) stanowiły prasowe interpelacje posel-

⁷ G. Wrona, „Ludzie prasy” w poselskich ławach i debacie parlamentarnej w świetle „Sprawozdań Stenograficznych z Posiedzeń Sejmu Ustawodawczego” (1919–1922), „Rocznik Historii Prasy Polskiej” 2023, z. 4, s. 61–83.

⁸ *Tymczasowy regulamin obrad Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 1919, s. 17; https://bs.sejm.gov.pl/exlibris/aleph/a22_1/apache_media/9E3R9TIRMG8E1HQDXR-C46JAXI4X3AF.pdf.

⁹ *Tymczasowym regulaminie obrad Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałami Sejmu z dn. 24.III.1920 do art. 43, z dn. 21.I.1921 do art. 56, 57 i 61, oraz z dn. 1 marca 1921 r. do art. 65*, Warszawa 1921; https://bs.sejm.gov.pl/exlibris/aleph/a22_1/apache_media/BGVA7F3V377NFG9QPQTBJQGNDK8VGL.pdf. [dostęp: 26.03.2025].

skie¹⁰, których autorami byli przedstawiciele większości sejmowych klubów politycznych. Pod względem klubowej przynależności największą aktywność w tym zakresie wykazywali członkowie Związku Polskich Posłów Socjalistycznych (28 interpelacji), Polskiego Stronnictwa Ludowego „Lewica” (13) oraz Związku Sejmowego Ludowo-Narodowego (10). W dalszej kolejności znaleźli się posłowie Wolnego Związku Posłów Narodowości Żydowskiej (5), Zjednoczenia Mieszczańskiego (4) oraz — w równym stopniu — Polskiego Stronnictwa Ludowego „Piaś”, Narodowego Zjednoczenia Robotniczego i Narodowo-Chrześcijańskiego Klubu Robotniczego (po 3 interpelacje). Najmniej liczną reprezentacją dysponowało Polskie Stronnictwo Ludowe „Wyzwolenie” (2) oraz Narodowo-Chrześcijańskie Stronnictwo Pracy (1). Był także jeden poseł niezrzeszony.

Analiza autorstwa interpelacji z perspektywy indywidualnej wskazuje, że spośród 41 posłów, których nazwiska figurowały w tytułach badanych komunikatów, największą aktywność wykazali Józef Putek (8 interpelacji), Stanisław Łańcucki (6) oraz Kazimierz Czapiński (5). Trzech kolejnych posłów zgłosiło po trzy interpelacje, jedenastu — po dwie, a aż 25 parlamentarzystów było autorami pojedynczych wystąpień. Dodać należy, że w siedmiu przypadkach w tytule interpelacji pojawiły się dwa nazwiska posłów, a w jednym trzy.

Już z tej krótkiej prezentacji wyłania się istotna zależność: zarówno pod względem instytucjonalnym, jak i indywidualnym głównymi twórcami interpelacji prasowych byli posłowie reprezentujący lewicę parlamentarną. Wynikało to nie tylko z ich aktywności opozycyjnej, lecz także z ówczesnej sytuacji politycznej, w której socjalistyczne periodyki postrzegano (dotyczyło to także władz) jako potencjalne zagrożenie dla stabilności państwa i bezpieczeństwa publicznego.

Inną ważną kwestią w analizie interpelacji poselskiej jest wskazanie adresata, czyli przedstawiciela władzy wykonawczej, ministra lub prezydenta ministrów, zobowiązanego do udzielenia odpowiedzi. Z przeprowadzonej analizy wynika, że najczęściej prasowe interpelacje poselskie kierowano do ministra spraw wewnętrznych (31), ministra sprawiedliwości (28), ministra spraw wojskowych (10), a w dalszej kolejności do ministra poczt i telegrafów (7), prezydenta ministrów (5) oraz ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego (2). Adresatami pojedynczych interpelacji byli minister skarbu, minister pracy i opieki społecznej oraz minister b. dzielnicy pruskiej. Piętnaście interpelacji skierowano równocześnie do dwóch ministrów, a w dwóch przypadkach do trzech. Znaczne zróżnicowanie adresatów interpelacji prasowych stanowi świadectwo wysokiego stopnia instytucjonalizacji mechanizmów nadzoru nad prasą w badanym okresie, wskazując jednocześnie na szeroki zakres

¹⁰ M. Pietrzak w monografii *Rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926*, Warszawa 1969, podaje, że w SU zgłoszono 6868 interpelacji (s. 216); różnica wynika zapewne z faktu, że autor cytowanego dzieła wliczył do tej grupy również sejmowe wnioski nagłe; https://bs.sejm.gov.pl/F?func=file&file_name=find-nowe-2rp-sejm&local_base=ars01 [dostęp: 26.03.2025].

kompetencyjny różnych organów rządowych i administracyjnych w zakresie ingerencji w sprawy prasowe¹¹. Obserwujemy wówczas zjawisko pewnego rozmycia kompetencyjnego w stosunku do prasy. Niemniej jednak to ministerstwu spraw wewnętrznych oraz ministerstwu sprawiedliwości podlegał najszerszy zakres uprawnień nadzorczych i kontrolnych nad prasą w badanym przedziale czasowym.

Przechodząc do dalszej analizy interpelacji, warto się skupić na ich strukturze, która miała dość zwarty i jednolity charakter i określoną budowę złożoną z czterech zasadniczych elementów. Pierwszy, informacyjny, uwzględniał dane identyfikujące twórcę interpelacji — autora lub autorów — wskazanych z imienia i nazwiska, wraz z dopiskiem „tow.” i „kol.” oraz nazwę ugrupowania parlamentarnego, które reprezentowali. W tej części znajdowały się również dane dotyczące adresata interpelacji, czyli ministra właściwego dla danej sprawy lub prezydenta ministrów, wraz z podaniem przyczyny jej wniesienia.

Druga część koncentrowała się na szczegółowym uzasadnieniu powstania dokumentu. Obejmowała opis wydarzeń stanowiących podstawę interpelacji oraz ocenę działań osób i instytucji w nich uczestniczących. Jednym z kluczowych aspektów było także odniesienie się do stanowiska adresata w danej sprawie, zazwyczaj przybierające formę krytyki lub negacji zaistniałej sytuacji. Trzecia część zawierała pytania skierowane do adresata, mające na celu uzyskanie informacji o zakresie jego wiedzy na temat przedstawionego problemu, ustalenie planowanych przez niego działań oraz określenie środków zapobiegawczych, które by mogły przeciwdziałać powtarzaniu się podobnych incydentów. Interesujące będzie przywołanie paru przykładowych pytań. W interpelacji posła Józefa Putka, skierowanej do ministra spraw wewnętrznych w sprawie konfiskaty wydawanego w Krakowie „Przeglądu Poniedziałkowego”, zamieszczone zostało pytanie: „Co Pan Minister zamierza uczynić, aby swobody prasy tak nieuzasadnionymi konfiskatami nie gwałcono?”¹². Z kolei w interpelacji posła Kazimierza Czapińskiego i towarzyszy w kwestii kolejnej konfiskaty „Naprzodu” interpelanci zadali również ministrowi spraw wewnętrznych pytanie: „Czy skłonny jest przedsięwziąć środki, aby na przyszłość uchronić prasę robotniczą od bezprawnych represji, winnych zaś konfiskat pociągnąć do odpowiedzialności?”¹³. Inny przykład także dotyczy konfiskat, ale równocześnie wskazuje na pewną niekonsekwencję w działalności urzędów nadzoru i kontroli, czym interpelanci byli szczególnie zbulwersowani. Interpelacja autorstwa Józefa Rączkowskiego i towarzyszy z klubu PSL do ministra sprawiedliwości odnośnie do konfiskaty arty-

¹¹ Por.: G. Wrona, *Nadzór nad prasą w Krakowie (1918–1939)*, Kraków 2017.

¹² Interpelacja p. Józefa Putka do p. Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie konfiskaty tygodnika „Przegląd Poniedziałkowy” wydawanego w Krakowie, „Sprawozdanie Stenograficzne z Posiedzenia Sejmu Ustawodawczego” 1919, nr 22 (31.03.), łam 3.

¹³ Interpelacja p. Kazimierza Czapińskiego i tow. do p. Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie ponownej bezprawnej konfiskaty „Naprzodu” w Krakowie, „Sprawozdanie Stenograficzne z Posiedzenia Sejmu Ustawodawczego” 1919, nr 27 (07.04.), łam 3.

kułu zamieszczonego w „Piaście” zawierała następujące pytania: „Czy znany mu jest wypadek konfiskaty 43. numeru «Piasta» i jego motywy?”. „Czy wiadomo mu, że cały artykuł posła Szmigła, zamieszczony w «Piaście» i w trzech miejscach skonfiskowany, wydrukowany był w całości w «Sprawie Ludowej» we Lwowie i «Gazecie Ludowej» w Warszawie, a ani Prokuratoria lwowska, ani warszawska nie dopatrzyły się w nim znamion przestępstwa, których dopatrzyła się Prokuratoria krakowska?”. „Co [minister sprawiedliwości] zamierza uczynić, aby Prokuratoria krakowska na przyszłość nie dopuszczała się podobnych nadużyć?”¹⁴. Czwarta, końcowa, część interpelacji zawierała podpisy wszystkich piętnastu posłów składających interpelację. Dokumentowi towarzyszyła karta inwentarzowa, uwzględniająca podstawowe informacje dotyczące interpelacji, umożliwiające jego identyfikację i klasyfikację w ramach parlamentarnego systemu obiegu pism.

Klasyfikacja prasowych interpelacji poselskich to kolejny istotny wątek w podjętej prezentacji i analizie, która pozwala na identyfikację dominujących problemów, z jakimi borykały się redakcje i wydawcy czasopism, a także wskazuje na zakres ingerencji państwa w obieg informacji. Spośród 73 przeanalizowanych dokumentów ponad 70 proc. (53) dotyczyło cenzury i konfiskat. W ich treści przywołano przypadki restrykcji konfiskacyjnych w odniesieniu do 32 periodyków związanych przede wszystkim z różnymi politycznymi ugrupowaniami. Wśród nich znalazły się: „Naprzód” (5 interpelacji), „Przyjaciel Ludu” (5), „Przegląd Poniedziałkowy” (3), „Robotnik” (3), „Tygodnik Jarosławski” (3), „Nowy Głos Przemyski” (3), a także „Dziennik Ludowy” (2), „Słowo Polskie” (2), „Głos Pracy” (2), „Piast” (2), „Wieniec-Pszczółka” (2). Pojedyncze interpelacje dotyczyły 21 tytułów¹⁵. Zaledwie jedna odnosiła się do problemów restrykcyjnych działań cenzury wobec czasopism zagranicznych, także jedna informowała o zajęciu kilku egzemplarzy pism oraz broszur będących w prywatnym posiadaniu. Refleksja nasuwająca się po tej bardzo ogólnej analizie dotyczy nie tylko faktu, że wymienione periodyki w przeważającej mierze powiązane były z ugrupowaniami lewicowymi, ale także tego, że konfiskaty tych wydawnictw miały miejsce przede wszystkim na ziemiach dawnego zaboru austriackiego.

Znaczenie tej podgrupy interpelacji dla badacza jest istotne, ponieważ ukazują one kierunki represyjnych wobec prasy działań władz różnego szczebla, identyfikują okoliczności w których nastąpiły oraz pozwalają poznać argumenty i podstawy praw-

¹⁴ Interpelacja posła Józefa Rączkowskiego i tow. imieniem Klubu posłów PSL do p. Ministra Sprawiedliwości w sprawie bezprawnej konfiskaty artykułu pt. *Chłopi rolnicy nie są źródłem drożyzny żywnościowej*, zamieszczonego w 43. numerze „Piasta” z dnia 23 października 1921, „Sprawozdanie Stenograficzne z Posiedzenia Sejmu Ustawodawczego” 1921, nr 259 (08.11.), łam 3;

¹⁵ „Chwila”, „Głos Narodu”, „Głos Ludu Śląskiego”, „Hacefirah”, „Kosynier”, „Kurier Lwowski”, „Kurier Zagłębia”, „Lucifer”, „Niedola Chłopska”, „Łodzianin”, „Nowy Dziennik”, „Ojczyzna”, „Pracownik Polski”, „Prawda”, „Przegląd Robotniczy”, „Rozwój”, „Rząd i Wojsko”, „Skiba”, „Der Tog”, „Trybuna Polska”, „Wolne Słowo”.

ne zajęcia druków. Ważna pozostaje także kwestia dotycząca praktyki działań instytucji nadzoru i kontroli nad prasą nie tylko w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości, ale również w sytuacji funkcjonowania równolegle trzech pozaborczych ustaw prasowych.

Drugą wyodrębnioną kategorię stanowiły interpelacje dotyczące ograniczeń w kolportażu i rozpowszechnianiu czasopism (8 — ok. 11 proc.). Ich liczba, choć mniejsza niż w przypadku cenzury i konfiskat, ukazuje wagę problemu dostępu do prasy oraz barier administracyjnych i prawnych, utrudniających dystrybucję publikacji. Ta kategoria interpelacji dowodzi, że kontrola nad prasą nie ograniczała się wyłącznie do treści, ale obejmowała również obieg informacji, co miało bezpośrednie konsekwencje dla opinii publicznej, w tym np. zmieniających się przepisów w sprawie uprawnień pocztowych w przesyłce prasy, zakazu sprzedaży i rozpowszechniania konkretnych tytułów chociażby na terenach objętych jurysdykcją władz wojskowych, uznanych za organy sekt, a także periodyków wydawanych za granicą.

Kolejną podgrupę interpelacji pod względem problemowym tworzyły dokumenty odnoszące się do kwestii zakazów i ograniczeń w rozpowszechnianiu określonych treści, a także związanych z tym nadużyć, zwłaszcza ze strony władz (5). Interpelanci wyrażali sprzeciw wobec wykorzystywania prasy przez lokalne organy administracyjne do dyskredytowania urzędników państwowych o odmiennych poglądach politycznych, ujawniania informacji wojskowych, a także ograniczania dostępu do publikacji mogących podważyć autorytet armii. Przedmiotem protestów był również zakaz rozwieszania obwieszczeń w języku żydowskim.

Interpelacje dotyczące pracy dziennikarzy, funkcjonowania redakcji to także ciekawy wątek wystąpień poselskich (5). Podnoszono w nich m.in. kwestię utrudnień w komunikacji telefonicznej korespondentów sejmowych z redakcjami, co ograniczało przepływ bieżących wiadomości. Autorzy wystąpień interweniowali ponadto w sprawach naruszeń nietykalności parlamentarnej wobec posłów pełniących funkcje redaktorów, wskazując na nieprzestrzeganie w tym zakresie obowiązujących regulacji przez przedstawicieli administracji państwowej. Krytykowano ponadto selektywne stosowanie przepisów wobec prasy różnych orientacji politycznych, podkreślając nierówne traktowanie poszczególnych tytułów w realizacji pokonfiskacyjnych restrykcji. W pozostałych dwóch interpelacjach zawarto skargi na kierownictwo drukarni prasowej, które wykorzystywało pracę młodych pracowników ponad ich siły i w sposób niezgodny z prawem, zmuszając je do ciężkiej pracy. Drugą interpelację zgłosił poseł oburzony nieuzasadnionymi oskarżeniami i atakami ze strony prasy pod swoim adresem.

Analiza ilościowa interpelacji prasowych pozwala na pierwsze ustalenia, dowodząc m.in., że ta forma poselskich interwencji była przede wszystkim reakcją na działania cenzorskie i restrykcje wobec prasy. Stąd ich ilościowa przewaga. Struktura i tematyka interpelacji wskazują, że politycy dostrzegali istotne zagrożenia wynikające także z braku jednolitych regulacji prawnych w zakresie funkcjonowania prasy

oraz uprzywilejowanej sytuacji niektórych tytułów. Podejmując próby przeciwdziałania na forum parlamentarnym tym negatywnym, w ich ocenie, przejawom, zmierzali do kompromisu, którym stały się konstytucyjne gwarancje wolności prasy zawarte w ustawie zasadniczej z 17 marca 1921 roku.

W kolejnym artykule przeprowadzona zostanie analiza zawartości treściowej interpelacji, uwzględniająca także strategie językowe wykorzystywane przez posłów w informowaniu o danym zjawisku oraz w sposobach argumentacji na temat jego negatywnego wpływu opinii publicznej

Aneks

Tabela 1

Prasowe interpelacje poselskie w Sejmie Ustawodawczym (1919–1922)

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
1.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych o zakazie telefonicznych rozmów dziennikarskich między Krakowem a Warszawą*	Putek Józef i tow.	Autorzy wskazali na szkodliwość zakazu, także w komunikacji między władzą a społeczeństwem, w której zasadniczą rolę, jako środek przekazu, pełni prasa.	Nr 4 (22.02.1919), łam 96
2.	Interpelacja do Pana Ministra Pocht i Telegrafów w sprawie rozmów telefonicznych dziennikarskich z Krakowem	Rączkowski Józef, Dąbski Jan i tow.	Posłowie zgłosili problem ograniczeń w liczbie rozmów telefonicznych dla korespondentów krakowskich redakcji, domagając się od ministra wyjaśnienia ich zasadności.	Tamże.
3.	Interpelacja do Ministra Spraw Wojskowych z powodu niedyskrecji dziennikarskiej w sprawach wojskowych	Tarnawski Leonard i tow.	Cenzura prasowa w sprawie publikowanych informacji wojskowych	Nr 14 (14.03.1919), łam 760
4.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie konfiskowania pisma „Przegląd Poniedziałkowy”, wychodzącego w Krakowie	Putek Józef i tow.	Posłowie zwrócili się do ministra z zapytaniem, czy posiada informację o przypadkach zajęcia periodyku oraz jakie działania zamierza podjąć w celu zapewnienia, aby ustawowe prawo krytyki nie było ograniczane poprzez nieuzasadnione konfiskaty	Nr 17 (21.03.1919), łam 17
5.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie konfiskaty tygodnika „Przegląd Poniedziałkowy”, wychodzącego w Krakowie	Putek Józef i tow.	Interpelanci poinformowali o nadużyciach władzy administracyjnej w Krakowie, czyli Dyrekcji Policji, wobec prasy.	Nr 22 (31.03.1919), łam 2
6.	Interpelacja do Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie ponownej bezprawnej konfiskaty „Naprzodu” w Krakowie	Czapiński Kazimierz i tow.	Autorzy wskazali na bezzasadność zarządzanej konfiskaty, uznając, że jej przyczyną była „chęć materialnego szkodenia pismu robotniczemu”	Nr 27 (07.04.1919), łam 3
7.	Interpelacja do Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie trzeciej konfiskaty „Naprzodu” w Krakowie	Czapiński Kazimierz i tow.	W ocenie posłów „konfiskaty stały się systemem”, a prokurator z uporem zmierza do swego celu — „materialnego szkodenia wydawnictwu i rozgoryczenia ludności”	Nr 28 (08.04.1919), łam 3

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
8.	Interpelacja do Pana Ministra Skarbu w sprawie aresztowania dokonanego przez straż skarbową na stacji w Sosnowcu na osobie posła Kazimierza Pużaka	Arciszewski Tomasz, Gęborek Władysław i tow.	Naruszenie nietykalności poselskiej; zatrzymanie posła i „poddanie rewizji pakietu gazet”, będącego jego własnością	Nr 42 (27.05.1919), łam 3
9.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych i Pana Ministra Poczt i Telegrafów w sprawie zwracania przez pocztę poznańską „Robotnika” jako pisma niedozwolonego	Perl Józef i tow.	Posłowie interweniowali w sprawie bezprawnej odmowy doręczania pisma „Robotnik” przez pocztę poznańską, która arbitralnie uznała je za „niedozwoloną gazetę”	Nr 48 (12.06.1919), łam 3
10.	Interpelacja do Ministra Spraw Wojskowych w sprawie zabronienia kolportażu „Robotnika”, „Rządu i Wojska” na terenie grupy gen. Listowskiego	Napiórkowski Aleksander i tow.	Parlamentarzyści skrytykowali zakaz wydany przez władze wojskowe kolportażu na terenach im podległych tytułowych czasopism oraz groźby represji za ich rozpowszechnianie	Nr 51 (16.06.1919), łam 3
11.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie konfiskaty pisma „Tygodnik Jarosławski”	Łańcucki Stanisław i tow.	Interpelanci uznali decyzję prokuratora o zajęciu periodyku za „samowolne postępowanie” niezgodne z ustawą prasową	Nr 56 (26.06.1919), łam 3
12.	Interpelacja do Pana Ministra Poczty w sprawie tymczasowych przepisów o dworcowych przesyłkach gazet	Klemensiewicz Zygmunt i tow.	Posłowie zarzucili ministerstwu stosowanie przepisów pocztowych nie tylko niezgodnych z prawem, ale w dużym stopniu ograniczających jej wolność i wykonywanie zadań	Nr 60 (01.07.1919), łam 3
13.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie konfiskaty „Nowego Głosu Przemyskiego”	Lieberman Herman i tow.	Posłowie, cytując artykuł, wykazują „zupełną bezzasadność konfiskaty”	Nr 70 (16.07.1919), łam 3
14.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z powodu zawieszenia wydawnictwa „Przeglądu Poniedziałkowego”	Stapiński Jan i tow.	Bezzasadne i bezterminowe zawieszenie pisma posłowie określili jako „drakońskie metody” stosowane przez Dyрекcję Policji w Krakowie wobec periodyku, w ich ocenie, „bezpartyjnego, o kierunku radykalnie narodowym”	Nr 81 (30.07.1919), łam 3
15.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie oszczerczej kampanii w prasie przeciw interpelantowi	Dymowski Tadeusz	Posel zarzucił organom prasowym „lewicy warszawskiej”: „Kurierowi Poranne-mu”, „Gazecie Polskiej”, „Robotnikowi” szykanowanie jego osoby celem „uniemoż-	Nr 84 (02.08.1919), łam 3

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
			liwienia” lub „utrudnienia” mu, jako przeciwnikowi politycznemu, prowadzenie działalności w Sejmie	
16.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie zdjęcia tablic „Głosu Pracy” w Sosnowcu oraz zawieszenia tegoż pisma przez pana sędziego śledczego Landaua	Pietrzyk Józef	Posłowie obwiniali sędziego o samowolne usunięcie wywieszek prasowych, co ich zdaniem było reakcją na krytyczne, wobec niego, artykuły opublikowane w „Głosie”	Nr 86 (03.10. 1919), łam 3
17.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie konfiskaty pisma „Tygodnik Jarosławski” w Jarosławiu	Łańcucki Stanisław	Interpelacja dotyczyła skonfiskowanego artykułu, przywołanego w całości, który według posłów „nie zawierał znamion zbrodni”	Nr 89 (17. 10.1919), łam 4
18.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie konfiskaty tygodnika „Przegląd Robotniczy”	Fichna Bolesław	Posłowie skierowali do ministra pytania o „motywy” prokuratury lwowskiej, która zarządziła konfiskatę pisma	Nr 97 (12.11.1919), łam 3
19.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie konfiskaty pisma „Nowy Głos Przemyski” w Przemyślu.	Łańcucki Stanisław	Poseł konfiskatę artykułu uznał jako „bezprawne pogwałcenie wolności prasy”; szczególnie wobec faktu, że tekst o tej treści opublikowany został także w „Robotniku” i „Naprzodzie”, a pisma te nie zostały zajęte przez prokuraturę.	Nr 101 (20.11.1919), lam 3
20.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie konfiskaty „Tygodnika Jarosławskiego” w Jarosławiu	Łańcucki Stanisław	Poseł zakwestionował zasadność konfiskaty, zarzucając prokuraturii przemyskiej celowe, biorąc pod uwagę częstotliwość tych działań, szykanowanie „Tygodnika Jarosławskiego” w celu ograniczenia jego społecznego oddziaływania	Nr 112 (20.01.1920), lam 3
21.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie skonfiskowania w „Dzienniku Ludowym” ustępu artykułu <i>Z mętów lwowskiej dyrekcji kolejowej</i>	Hausner Artur i tow.	Posłowie uznali konfiskatę za „niesłychane nadużycie”, nie mające prawnego uzasadnienia	Nr 113 (23.01.1920), lam 3
22.	Interpelacja do Prezydenta Ministrów i Pana Ministra Spraw Wojskowych w sprawie zarządzenia aresztu aż do odwołania oraz zakazu kol-	Malinowski Marian, Niedziałkowski Mieczysław i tow.	Posłowie zaprotestowali przeciwko zakazowi rozpowszechniania pisma na terenach objętych działaniami wojennymi, argumentując, że	Tamże.

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
	portażu pisma „Niedola Chłopska” na terenie obszaru wojennego, podległego dowódcy frontu litewsko-białoruskiego		„pismo ma charakter legalny i międzynarodowy, o czym Rządowi wiadomo”	
23.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie tolerowania przez prokuraturę przy Sądzie Okręgowym w Krakowie działalności Zjednoczenia Ziemiaków oraz konfiskaty przez prokuratora przy Sądzie Okręgowym we Lwowie „Kuriera Lwowskiego” z dnia 20.01.	Bryl Jan i tow.	Interpelacja poselska zawiera krytykę działań Zjednoczenia Ziemiaków w zakresie realizacji ustawy o zaopatrzeniu ludności w drzewo budowlane i opałowe; wskazuje wręcz na świadomy bojkot oraz zachęcanie innych do jej nieprzestrzegania; artykuł poświęcony tej kwestii, opublikowany w „Kurjerze Lwowskim” (nr 20), został objęty konfiskatą prokuratorską	Nr 114 (27.01.1920), łam 3
24.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie nieprawego postawienia w stan oskarżenia posła Malinowskiego byłego redaktora czasopisma „Chłopska Dola”, zamkniętego przez prokuraturę w sierpniu 1919 r. oraz zagrożenia posłowi Sejmu Ustawodawczego w razie niestawienia się na śledztwo przymusowym sprowadzeniem	Barlicki Norbert, Dreszer Zygmunt, Dymowski Tadeusz M.	Interpelanci poinformowali ministra o dotychczasowych problemach z cenzurą posła Malinowskiego, skutkiem czego redagowany przez niego organ został zamknięty; po upływie czterech miesięcy redaktor jako oskarżony otrzymał sądowe wezwanie na przesłuchanie pomimo posiadanego immunitetu parlamentarnego	Nr 116 (30.01.1920), łam 3
25.	Interpelacja do Panów Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w sprawie nieprzestrzegania przez policję i organy śledcze Sądu Okręgowego w Lublinie ustawy o zakładach drukarskich	Dreszer Zygmunt i tow.	Interpelacja dotyczyła wywierania niezgodnych z obowiązujących z prawem nacisków na kierowników drukarni w zakresie stosowania cenzury prewencyjnej, a także nakładania na nich kary za przekroczenie, w ocenie władzy, przepisów prasowych	Nr 120 (18.02.1920), łam 3
26.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie nieuzasadnionej konfiskaty pisma „Nowy Głos Przemyski” w Przemyślu	Łańcucki Stanisław i tow.	Posłowie przywołali jako dowód skonfiskowany artykuł <i>Danina majątkowa</i> , twierdząc, że jego treść „nie stoi w sprzeczności z dobrem i bezpieczeństwem państwa”	Nr 122 (20.02.1920), łam 3
27.	Interpelacja do Panów Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w sprawie	Ziemięcki Bronisław, Napiórkowski Aleksander i tow.	Posłowie uznali konfiskatę artykułu <i>Precz z paskarstwem</i> za przejaw tolerowania lichwy i spekulacji oraz ochrony	Nr 125 (02.03.1920), łam 3

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
	konfiskaty pisma „Łodzianin” (nr 16/142).		ich sprawców przez państwo. Podkreślili również, że działania policji w zakresie konfiskaty pisma były niezgodne z obowiązującym prawem, naruszały szczególnie zasadę wolności prasy.	
28.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie bezprawnych konfiskat pisma PPS „Naprzód” w Krakowie	Czapiński Kazimierz i tow.	Posłowie zwrócili uwagę na cztery kolejne konfiskaty pisma, dokonane w ciągu miesiąca przez tego samego prokuratora; wskazywali, że działania te stanowią nie tylko nadużycie przestarzałego prawa konfiskaty, lecz mogą również wynikać z osobistych motywów, stanowiąc formę odwetu za krytyczny artykuł dotyczący jego ojca.	Nr 133 (02.03.1920), łam 3
29.	Interpelacja do Panów Ministrów Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie czterokrotnej konfiskaty „Dziennika Ludowego”, organu PPS we Lwowie	Hausner Artur i tow.	Posłowie zaprotestowali przeciwko czterokrotnej konfiskacie dziennika, wskazując na brak podstaw prawnych dla podjętych decyzji. W ich ocenie działania prokuratora miały charakter celowy i wynikały z jego dążenia do „kneblowania prasy”	Nr 138 (20.04.1920), łam 3
30.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie konfiskaty nr.91 „Nowego Dziennika” w Krakowie	Thon Ozjasz A., Farbstein Szyja	Autorzy interpelacji odrzucili oskarżenia o rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji, przedstawianie okoliczności w fałszywym świetle oraz wzniecanie nienawiści i pogardy wobec Sejmu; zwrócili przy tym uwagę, że decyzja prokuratury została oparta na przestarzałych przepisach austriackiego prawa	Nr 142 (20.04.1920), łam 3
31.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie konfiskaty czasopisma „Trybuna Polska” z dnia 6 maja 1920 r. nr 103.	Dębski Władysław i tow. ze Związku Ludowo- -Narodowego	Parlamentarzyści wskazali na brak konsekwencji konfiskacyjnych wobec analogicznych treści publikowanych w prasie warszawskiej i rosyjskiej oraz skrytykowali działania lwowskiej prokuratury, uznając je za godzące w autorytet instytucji, którą reprezentuje	Nr 147 (14.05.1920), łam 3

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
32.	Interpelacja do Panów Ministrów Sprawiedliwości, Wojny i Spraw Wewnętrznych w sprawie konfiskaty „Słowa Polskiego”	Dębski Władysław i tow.	Posłowie uznali „bezpodstawność zarządzonej konfiskaty” i wskazali, że zajęty tekst był dosłownym przedrukiem z dziennika „Rzeczpospolita”, a który nie został skonfiskowany.	Nr 156 (30.06.1920), łam 3
33.	Interpelacja do Ministra Pracy i Opieki Społecznej w sprawie przekroczenia ustawy sejmowej o czasie pracy w drukarni spółki wydawniczej „Rzeczpospolita”	Żuławski Zygmunt i tow.	Interpelanci zwrócili uwagę na naruszenie przepisów, w tym bezprawne zniesienie przerwy obiadowej oraz nadmierne obciążenie pracą młodych pracowników przez kierownika drukarni.	Nr 159 (06.07.1920), łam 3
34.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wojskowych w sprawie cenzury politycznej prasy	Pietrzyk Józef i tow. z NPR	Interpelacja dotyczyła wydawanego w Sosnowcu „Głosu Pracy”, którego publikacji sprzeciwiał się cenzor wojskowy	Nr 167 (24.09.1920), łam 3
35.	Interpelacja do Pana Prezydenta Ministrów Wincentego Witosa w sprawie konfiskat artykułów w „Przyjacielu Ludu”, organie PSL	Putek Józef i tow.	Parlamentarzyści, odwołując się do skonfiskowanych fragmentów artykułów, zasugerowali, że praktyka cenzury została sprowadzona do represjonowania lewicowych stronnictw politycznych oraz tłumienia poglądów nieprzychylnych określonym grupom i środowiskom prawniczym	Tamże.
36.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie bezmyślnych i niepouczalnych konfiskat w Krakowie	Zamorski Jan i tow. ze ZLN	Interpelacja dotyczyła konfiskaty trzech artykułów opublikowanych w <i>Wieści-Pszczółce</i> (nr 38): <i>Żydowscy obrońcy</i> , <i>Posady dla partyjniaków</i> oraz <i>Ludowcy na pasku socjalistycznym</i> ; teksty zostały przytoczone w całości, ich autorem był interpelant, kierujący do ministra pytanie o granice wolności słowa w Polsce — czy dopuszczalne jest publikowanie prawdy, czy też istnieje obowiązek powielania narracji partii rządzącej?	Tamże.
37.	Interpelacja do Pana Prezydenta Ministrów, Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Spraw Wojskowych w sprawie brutalnego najścia przez żołnierza na lokal re-	Falkowski Stefan i tow. z klubu NZL	Autorzy interpelacji zwrócili uwagę na fakt konfiskowania w „Kurierze” artykułów wcześniej publikowanych w innych pismach, bez konsekwencji konfiskacyjnych;	Nr 168 (28.09.1920), łam 3

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
	dakcji „Kuriera Zagłębia” w Sosnowcu i bezprawia stosowanego względem prasy sosnowieckiej przez cenzurę przewencyjną.		ich zdaniem, „Prasie sosnowieckiej wyznaczono podwójną cenzurę przewencyjną: cywilną i wojskową”	
38.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie naruszenia nietykalności poselskiej księdza Zygmunta Kaczyńskiego	Czerniewski Ludwik	Interpelacja dotyczyła posła, jako redaktora „Pracownika Polskiego”, w którym został zajęty artykuł <i>Źródło zatrucia</i> (nr 34); redaktora Wydział Prasowy Komisariatu Rządu m.st. Warszawy skazał na 1000 marek kary.	Nr 169 (05.10.1920), łam 3
39.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie zawieszenia dziennika „Der Tog”	Grünbaum Izaak i in.	Konfiskata artykułów <i>Uchwała Tymczasowej Żydowskiej Rady Narodowej, Do żydowskiej opinii publicznej oraz Arogancja „Juda”</i> , opublikowanych w czasopiśmie „Der Tog” (nr 88 i 90) została uzasadniona zarzutem podżegania jednej części społeczności przeciwko drugiej; autorzy zakwestionowali zasadność tej decyzji, argumentując, że rzeczywistą przyczyną zawieszenia pisma nie były wskazane w decyzji komisarza motywy, lecz represyjna reakcja władz na opublikowanie w piśmie wniosku nagłego posłów żydowskich, dotyczącego polityki prześladowań stosowanej wobec Żydów przez rząd	Nr 171 (08.10.1920), łam 3
40.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie szykan ze strony cenzury przewencyjnej względem „Słowa Polskiego”	Dębski Władysław i koledzy ze Związku Ludowo-Narodowego	Interpelacja dotyczyła konfiskaty felietonu <i>Twórcy bogów</i> , poświęconego analizie twórczości poetyckiej Słomskiego i innych autorów; interpelanci podkreślali, że tekst nie miał na celu naruszenia czci ani podważenia powagi żadnej osoby	Nr 177 (22.10.1920), łam 3
41.	Interpelacja do Panów Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w sprawie konfiskaty nr. 847 gazety „Chwila”	Thon Ozjasz A. i inni	Interpelanci zgłosili sprzeciw wobec konfiskaty artykułu <i>Nasi polowie</i> , wykazując, że jego treść opierała się na informacjach zaczerpniętych ze stenogramów posiedzeń Sejmu; w ich ocenie działania	Nr 184 (11.11.1920), łam 3

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
			władz cenzorskich nie miały uzasadnienia merytorycznego, lecz stanowiły próbę ograniczenia swobody wypowiedzi oraz dostępu opinii publicznej do treści sejmowych debat.	
42.	Interpelacja do Panów Ministrów Wojny i Spraw Wewnętrznych w sprawie niewłaściwego postępowania do organu „Rzeczypospolitej”	Idziak Wojciech i koledzy z klubu Narodowego Zjednoczenia Ludowego	Przedmiotem interpelacji było zarządzenie starosty tarnopolskiego dotyczące zakazu prenumeraty dziennika przez oficerów oraz ograniczenia jego sprzedaży ulicznej; decyzja ta budziła kontrowersje, zwłaszcza w kontekście zniesienia cenzury prewencyjnej, które miało na celu liberalizację dostępu do prasy i swobodę obiegu informacji	Nr 193 (03.12.1920), łam 3
43.	Interpelacja do Pana Ministra Poczty i Telegrafów w sprawie zamiany urzędu pocztowego w Lanckoronie na agencję sprzedaży tygodnika „Piast” i używanie listonosza jako kolportera tegoż tygodnika	Putek Józef i tow.	Autorzy interpelacji wyrazili zaniepokojenie nadużyciem stanowiska przez lokalnego poczmistrza, który wykorzystywał swoją funkcję do prowadzenia agitacji partyjnej; wykazywano, że zachęcał m.in. do rezygnacji z prenumeraty „Przyjaciela Ludu” na rzecz „Piasta”, co budziło obawy o bezstronność i rzetelność administracji pocztowej	Nr 197 (16.12.1920), łam 3
44.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie konfiskaty nr. 55 „Robotnika” z dnia 25 lutego 1921	Putek Józef i tow.	Autorzy interpelacji podkreślili, że skonfiskowane artykuły: <i>Odezwa Głównej Komisji Strajkowej Z.Z.K.</i> oraz <i>Strajk powszechny. Odezwa Komisji Centralnej Zw. Zaw.</i> , nie zawierały treści noszących znamiona przestępstwa; w związku z tym uznali, że poziom wolności prasy w Polsce pozostaje daleko w tyle za standardami obowiązującymi w innych państwach; zwrócili uwagę, że prasa, publikując je, realizowała swój podstawowy wobec czytelników obowiązek	Nr 213 (25.02.1921), łam 3
45.	Interpelacja do Pana Prezydenta Rady Ministrów w sprawie ponownego zawieszenia	Herz Władysław, Nader Mikołaj i tow. z klubu NPR	Konfiskacie poddano artykuły <i>Rewelacje gdańskie w Ministerstwie b. dz. Pruskiej</i> oraz	Nr 217 (10.03.1921), łam 3

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
	pism NPR „Prawdy” i „Kosyniera” w Poznaniu przez starostę grodzkiego p. Furuhjelma		<i>Jak uniknąć prześladowania reakcji</i> , które — według starosty — zawierały treści fałszywie dyskredytujące Państwo Polskie; redaktor odpowiedzialny został zatrzymany na 48 godzin; autorzy interpelacji krytycznie odnieśli się do działań starosty, zarzucając mu arbitralne stosowanie policyjnych represji i naruszanie zasad wolności prasy	
46.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych w sprawie konfiskowania przez organa cenzury niektórych pism zagranicznych	Niedziałkowski Mieczysław i tow.	Autorzy interpelacji zwrócili uwagę na fakt nagminnego konfiskowania przez „władze pograniczne, mianujące siebie organami cenzury” rosyjskich pism socjalistycznych, wydawanych na Zachodzie; tym samym, zdaniem interpelantów, ograniczony został polskiemu czytelnikowi dostęp do aktualnej informacji	Nr 218 (11.03.1921), łam 3
47.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie bezprawnej konfiskaty artykułu w „Przyjacielu Ludu”, omawiającego gospodarkę spółki Witos-Stawarz w Wierzchosławicach	Połowie z klubu PSL „Lewica”	W zajęтым artykule <i>Wierzchosławice</i> prokurator dopatrył się znamion czynu zabronionego, wskazując m.in. na „pobudzanie do nienawiści i pogardy przeciw władzom rządowym i pojedynczym organom rządowym”; autorzy interpelacji stanowczo sprzeciwili się tego rodzaju decyzjom, podkreślając ich represyjny charakter	Nr 223 (14.04.1921), łam 3
48.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości z powodu konfiskaty artykułu <i>Gdzie jest ludowładztwo</i> , zamieszczonego w nr. 12 „Przyjaciela Ludu” z dnia 20.03.1921 r.	Seib Tadeusz i tow.	Posłowie, stwierdzając, że tekst „nie zdradza żadnych cech przestępstwa prasowego”, zarzucili krakowskiej prokuraturze „zbyt pochopne konfiskowanie artykułów”	Nr 224 (15.04.1921)
49.	Interpelacja do Pana Prezydenta Ministrów i Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie skonfiskowania dziennika hebrajskiego „Hacefirah” nr 85 za wydrukowanie artykułu <i>Pamięć męczenników Pińska</i> oraz zawieszenie pisma na 2 tygodnie	Grünbaum Izaak i tow.	Interpelanci, wykazując bezpodstawność konfiskaty i zawieszenia pisma, podsumowali: „cała konfiskata jest nieprawna i zmierza albo ku ukryciu faktów stwierdzonych przez Komisję Sejmową, albo ku obronie mordów”	Nr 226 (13.05.1921)

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
50.	Interpelacja do Panów Ministrów Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych w sprawie „Dziennika Białostockiego”	Dymowski Tadeusz i tow.	Autorzy interpelacji zwrócili uwagę na przypadki nacisków wywieranych przez władze lokalne w celu prowadzenia kampanii wymierzonej przeciwko starostom i urzędnikom wywodzącym się z obozów narodowych	Tamże.
51.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie bezprawnej konfiskaty „Przyjaciela Ludu” w Krakowie	Tomaszewski Wacław i tow. z klubu PSL „Lewica”	Autorzy interpelacji protestują również przeciwko procedurze konfiskacyjnej; konfiskaty objęły artykuły: <i>Głos ludu, Do braci chłopów w Kongresówce!, Dziś Konstytucja — jutro kryminal!,</i> opublikowane w nr 19 „Przyjaciela Ludu”	Nr 227 (18.05.1921)
52.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie nieuzasadnionych konfiskat pism krakowskich przez prokuratora w Krakowie oraz do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie pogródek urzędowych w celu zniewolenia pism do zaprzestania krytyki menterów stronnictw urzędowych	Tomaszewski Wawrzyńca i tow. z klubu PSL „Lewica”	Konfiskata artykułów „Wolnego Słowa” (nr 6 i 13): <i>Premier Witos w roli agitatora Piastowców, Dyrektor Studziński wiceministrem Spraw Wewnętrznych, List otwarty do Ministra Sprawiedliwości p. St. Nowodworskiego i Ministra spraw wewnętrznych p. L. Skulskiego w sprawie gwałcenia w Krakowie wolności prasy i niesłychanych praktyk władz administracyjno-policyjnych;</i> interpelanci wyrazili sprzeciw wobec nadmiernej ingerencji krakowskich urzędników cenzury, których działania, często pozbawione podstaw prawnych, miały charakter tendencyjny i były ukierunkowane na ograniczanie działalności prasy opozycyjnej	Tamże.
53.	Interpelacja do p. Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie prześladowania języka żydowskiego w Grodnie oraz wprowadzenia cenzury prewencyjnej	Hirschhorn Samuel i tow.	Autorzy interpelacji zaprotestowali przeciwko zakazowi rozwieszania obwieszczeń w języku żydowskim i wprowadzeniu cenzury prewencyjnej na druki wydawane w tym języku	Nr 234 (14.06.1921), łamy 3–4
54.	Interpelacja do p. Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie konfiskaty nr. 5,6,7, ty-	Łańcucki Stanisław i tow.	Interpelanci zwrócili uwagę na restrykcyjne działania nadzorcze wobec prasy, sto-	Nr 240 (02.07.1921), łam 2

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
	godnika dla bezrolnych i małorolnych „Skiba”		sowane przez władze administracyjne i sądowe, pomimo konstytucyjnych gwarancji jej wolności; wskazali, że działania te są uzasadniane przepisami rozporządzeń, które utraciły już moc prawną	
55.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie konfiskaty 31. numeru „Przyjaciela Ludu”	Putek Józef i tow.	Konfiskata objęła wiersz oraz fragmenty artykułu <i>Grabarze reformy rolnej</i> ; zdaniem autorów interpelacji, samowola krakowskiej prokuratury „za rządów Witosa przechodzi wszelkie granice”	Nr 244 (29.07.1921), łam 4
56.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wojskowych w sprawie artykułu w „Dzienniku Bydgoskim”, szarpającego honor polskiej armii	Wasilewski Romuald z klubu PSL	W dzienniku ukazał się artykuł oskarżający wojskowego w randze majora o nadużycia i oszustwa przy zakupie rowerów dla armii. Informacja ta pojawiła się również w prasie niemieckiej; interpelanci zwrócili się do ministerstwa z kategorycznym żądaniem przeprowadzenia rzetelnego dochodzenia w celu weryfikacji tego zdarzenia; zwrócili uwagę, że tego rodzaju informacje nie tylko szkalują imię polskiej armii w oczach społeczeństwa polskiego, ale także mogą mieć negatywne konsekwencje wizerunkowe za granicą	Nr 245 (30.07.1921), łam 4
57.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie konfiskaty „Naprzodu” w Krakowie	Związek Polskich Posłów Socjalistycznych	W wyniku przeprowadzonej konfiskaty artykułu <i>Napędzić na cztery wiatry!</i> (nr 214), doszło do zajęcia treści, która zawierała krytykę odpowiedzi na interpelację, udzieloną posłom przez wiceministra spraw wewnętrznych; autor artykułu, wyraził opinię, że odpowiedź ta była lekceważąca, powierzchowna oraz nieaktualna	Nr 249 (01.10.1921), łam 4
58.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie rozporządzenia zastępcy Komisarza Rządu Beczkowicza o skonfiskowaniu plakata	Posłowie Narodowego Chrześcijańskiego Stronnictwa Pracy	Skonfiskowany plakat, który zawierał rysunek symbolizujący atak nieprzyjaciół Polski, zdaniem autorów interpelacji, nie zawiera znamion przestęp-	Nr 250 (04.10.1921), łam 4

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
	tów reklamowych tygodnika „Rozwój”		stwa prasowego, a Komisarz Rządu utrudniał redakcji prowadzenie „sprawy narodowej”	
59.	Interpelacja do p. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie mianowania kuratorem okręgu szkolnego w Krakowie p. Jana Owińskiego, redaktora „Piasta”	Staniszkis Witold i posłowie ze Związku Ludowo-Narodowego	Interpelacja była protestem przeciw tytułowemu mianowaniu, bowiem zdaniem oburzonych posłów zadziałały „wpływy partyjno-polityczne”	Nr 256 (21.10.1921), łam 3
60.	Interpelacja do p. Ministra Sprawiedliwości w sprawie bezprawnej konfiskaty artykułu pt. <i>Chłopi rolnicy nie są źródłem drożyzny żywnościowej</i> , zamieszczonej w 43. numerze „Piasta”, z dnia 23. października 1921	Rączkowski Józef i tow. imieniem klubu posłów PSL	Skonfiskowane fragmenty artykułu w opinii autorów interpelacji „nie zawierają żadnych znamion przestępstwa”, natomiast źródło zajęcia pisma dostrzegają w „bezwzględnej nienawiści, z jaką się prokuratora krakowska i sąd krakowski do chłopów odnosi”	Nr 259 (08.11.1921), łam 4
61.	Interpelacja do p. Ministra Sprawiedliwości w sprawie bezprawnej konfiskaty „Wieńca-Pszczółki” i „Ojczyzny” w Krakowie	Zamorski Jan i koledzy ze Związku Ludowo-Narodowego	Interpelacja dotyczyła skonfiskowanego artykułu <i>Kto mógłby zostać w Polsce dyktatorem</i> (nr 46); zajęcie pisma autorzy interpelacji uznali za „akt nieusprawiedliwionej samowoli prokuratora w Krakowie” oraz nieprzestrzegania przez urzędnika zasad wolności prasy	Nr 262 (18.11.1921), łam 4
62.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie bezpodstawnej konfiskaty „Głosu Narodu” w Krakowie	Zamorski Jan i koledzy ze Związku Ludowo-Narodowego	Interpelanci podkreślili, że konfiskata artykułu <i>P. Galecki Patronem Deprawacji</i> (nr 270) nastąpiła „na życzenie miejscowego wojewody”; jej powodem była krytyka działań wojewody krakowskiego „który ujawnił dawne nałogi w faworyzowaniu wiedeńskiej pornografii na gruncie krakowskiej Bagateli, wbrew opinii gminy m. Krakowa i władz policyjno-ogniowych”	Nr 265 (29.11.1921), łam 4
63.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości i do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie popełnionego nadużycia władzy urzędowej przez Wojewodę w Krakowie w interesie administracji „Piasta”	Klub PSL „L”	Oburzenie posłów wywołała decyzja wojewody krakowskiego o zwrocie administracji „Piasta”, skonfiskowanego nakładu 43 nr. pisma, co było niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa prasowego; zwrot ten miał miejsce, dzięki	Nr 266 (30.11.1921), łam 4

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
			protekcji przedstawiciela władzy w Dyrekcji Policji; interpelanci zażądali wyjaśnienia okoliczności tego zdarzenia	
64.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości z powodu konfiskowania czasopism i broszur przez Sąd Powiatowy w Nisku	Sudoł Jan, Marchut Wojciech	Interpelacja dotyczyła skonfiskowania jednemu z gospodarzy 80 egz. „Przyjaciela Ludu”, oraz kilkudziesięciu broszur wydanych staraniem Spółki Wydawniczej „Przyjaciela Ludu”; bezpodstawne zajęcie świadczyło, zdaniem posłów, o „karygodnej samowoli Sądu”	Nr 268 (06.12.1921), łam 3
65.	Interpelacja do Pana Ministra Pocht i Telegrafów w sprawie niedoręczenia tygodnika „Rozwój”	Narodowo-Chrześcijański Klub Robotniczy	Autorzy interpelacji, cytując fragmenty pisma sekr. Towarzystwa „Rozwój” w sprawie zatrzymywania w Gazeciarni Pocztovej poszczególnych nr. pisma „Rozwój”, wskazują na celowe w tym względzie działaniu Naczelnika Oddziału Listowego Poczty we Lwowie	Nr 270 (10.12.1921), łam 3
66.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie bezprawnego niedopuszczenia wiedeńskiego dziennika „Arbeiterzeitung” na teren Rzeczypospolitej Polskiej	Czapiński Kazimierz i tow.	Posel uznał ten zakaz za bezpodstawny, obalając kierowane przez MSW zarzuty o „wrogim wobec Polski stanowisku pisma” oraz o jego komunistycznym profilu	Tamże.
67.	Interpelacja do Pana Ministra Pocht i Telegrafów oraz do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie odebrania debitu pocztowego czasopismu „Strażnica”	Putek Józef i tow.	Odebranie debitu pocztowego „Strażnicy”, organowi Bada czy Pisma Św. wydawanego w Stanach Zjednoczonych, twórcy interpelacji uznali nie tylko za bezpodstawne i niesprawiedliwe, ale również wskazali, że decyzja ta mogła mieć negatywne konsekwencje dla relacji między Polską a Stanami Zjednoczonymi	Nr 272 (11.12.1921), łam 3
68.	Interpelacja do Pana Ministra Sprawiedliwości w sprawie szykanowania prasy ludowej na Śląsku Cieszyńskim] przez tamtejszą prokuratorię	Bobek Paweł i tow.	Autorzy interpelacji, wskazując na stronniczość lokalnej Prokuratury Państwowej wobec pisma „Głos Ludu Śląskiego”, jednocześnie poinformowali o możliwości swobodnej publikacji tekstów	Nr 275 (17.12.1921), łam 3

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
			przyczyniających się m.in. „do obniżenia autorytetu rządu” w „Gwiazdce Cieszyńskiej”	
69.	Interpelacja do Pana Ministra Oświaty i Spraw Wewnętrznych w sprawie konfiskaty przez Komisarza Rządowego miasta Lublina nakładu 1-go numeru miesięcznika literackiego pod nawą „Lucifer” wydawanego przez grupę studentów postępowców, słuchacza Uniwersytetu Lubelskiego [dot. KUL]	Malinowski Marian i tow.	Interpelanci zwrócili uwagę na niezgodne z obowiązującym prawem procedury zajęcia pisma, podnosząc wątpliwości co do ich legalności i zgodności z przewidzianymi regulacjami; jednocześnie wyrazili oburzenie kierunkiem naukowo-dydaktycznym instytucji, który — zgodnie z jej deklarowanym profilem — pozostawał w zgodzie z doktryną Kościoła katolickiego; autorzy interpelacji określili ją jako „placówkę klerykalizmu w Polsce”, zarzucając jej dążenie do wciągnięcia kraju „w wir walk religijnych i fanatycznych”	Nr 276 (10.01.1922), łam 3
70.	Interpelacja do p. Ministra b. Dzielnicy pruskiej w sprawie używania „Orędowników Powiatowych” do walk partyjnych, a nawet do walki z Sejmem	Wasilewski Romuald i koledzy Klubu PSL	Interpelanci wyrazili krytykę wobec wykorzystywania dodatków do pism w formie powiatowych „Orędowników” o charakterze urzędowym jako narzędzia agitacji partyjnej oraz działań wymierzonych przeciwko posłom Sejmu Ustawodawczego oraz zwrócili uwagę na konieczność rozdzielenia ich prenumeraty od prenumeraty innych periodyków	Nr 277 (13.01.1922), łam 3
71	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie konfiskaty dwutygodnika „Niedola Chłopska” w Warszawie	Malinowski Marian	Posel, krytykując procedurę przeprowadzenia konfiskaty oraz próby kontaktu z redaktorem, określił te działania mianem „operetkowych”; zarzucił tym organom nie tylko przekroczenie obowiązujących przepisów prawnych, ale również dokonanie „nadużycia w stosunku do legalnie wychodzącego pisma”	Nr 279 (20.01.19220, łam 3
72.	Interpelacja do P. Ministra Sprawiedliwości w sprawie	Związek Polskich Posłów Socjalistycznych	Posłowie polemizowali z decyzją o konfiskacie artykułu <i>Nowy kurs — reakcja w po-</i>	Nr 280 (24.01.19220, łam 3

Lp.	Tytuł interpelacji	Twórcy	Treść	Sprawozdanie Stenograficzne
	konfiskaty dziennika „Na-przód” w Krakowie		<i>chodzie!</i> , zarzucając prokuratorowi „lekkomyślność” i „złośliwość”	
73.	Interpelacja do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych i Pana Ministra Poczty i Telegrafów w sprawie prześladowań religijnych w Polsce	Czapiński Kazimierz i tow. ZPPS	Interpelanci wyrazili głębokie zaniepokojenie rosnącą liczbą tzw. „procesów religijnych”, które ich zdaniem miały miejsce przy znacznym wsparciu i akceptacji władz Kościoła katolickiego; za podstawowe źródło informacji wskazali publikację „Głosu” (nr 6, 1922); zwrócili uwagę, że władze administracyjne, które są postrzegane przez społeczeństwo jako ekspozytura kleru, przyczyniają się do tego prześladowania; interpelanci wskazali na wpływy Kościoła katolickiego na urzędy pocztowe, które tworzą tzw. „indeksy prasowe”.	Nr 282 (31.01.1922), łam 3

*Brak konsekwencji w zapisie tytułu interpelacji jest konsekwencją wiernego jego odtworzenia; źródło: *Sprawozdania Stenograficzne z Posiedzeń Sejmu Ustawodawczego* (1919–1922) https://bs.sejm.gov.pl/F?func=scan&scan_code=NST&scan_start=rpil/0&local_base=2RP_SU_SJ_ST

Bibliografia

Źródła

Sprawozdania Stenograficzne z Posiedzeń Sejmu Ustawodawczego (1919–1922); https://bs.sejm.gov.pl/F?func=scan&scan_code=NST&scan_start=rpil/0&local_base=2RP_SU_SJ_ST

Interpelacje

https://bs.sejm.gov.pl/F?func=scan&scan_code=TIP&scan_start=0&local_base=2RP_SU_SJ_IP

Opracowania

Ciągwa J., *Interpelacje poselskie w Sejmie Śląskim 1922–1939. Regulacja prawna i praktyka*, Katowice 2016.

Kupis M., *Ewolucja instytucji interpelacji poselskiej w polskim parlamentarystyce*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2012, nr 1, s. 93–125.

Pietrzak M., *Rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926*, Warszawa 1969.

Wrona G., „*Ludzie prasy*” w poselskich ławach i debacie parlamentarnej w świetle „*Sprawozdań Stenograficznych z Posiedzeń Sejmu Ustawodawczego*” (1919–1922), „*Rocznik Historii Prasy Polskiej*” 2023, z. 4, s. 61–83.

Wrona G., *Nadzór nad prasą w Krakowie (1918–1939)*, Kraków 2017.